

מערך פעילות: "הכל בגלל כוכב ירוק"...¹

מתאים לכיתות: ביי"ס יסודי.

עזרים: נייר דבק ירוק, מדבקות ירוקות או צבע גוף רחיץ.

מטרות:

1. הילדים יפתחו סובלנות לאחר.

מהלך הפעילות:

הפעילות מבוססת על סיפור הסניצ'ים מאת ד"ר סוס. הסיפור מציג סיטואציה דמיונית של גזענות, אפליה ומתן זכויות יתר, ומעלה בהומור שאלות נוקבות בנושא. ראשית יש להקריא את הסיפור לתלמידים או להקרין את [הסרטון המצויר](#) המבוסס על הסיפור.

הסרטון הוא אומנם באנגלית אך התלמידים מורגלים בצפיית אנימציה ללא תרגום או דיבוב, ובכל מקרה עלילת הסיפור מובנת גם ללא ידיעת השפה. יותר מכך, מלאכת התרגום עצמה על ידי התלמידים היא כבר ניסיון להבין את התופעות המוצגות בסרט ולתת להן שמות. לאחר הקריאה או הצפייה, יש להעביר הפעלה, שבמהלכה יתנסו הילדים בהשתייכות לקבוצה בעלת זכויות יתר או לקבוצה הסובלת מהדרה ואפליה:

1. יש להכין רשימה על הלוח בשיתוף התלמידים של פריבילגיות (זכויות יתר) ותגמולים מיוחדים שאפשר לקבל בכיתה. דוגמאות: פטור מהכנת שיעורי בית, חופשות ארוכות, שחרור משיעורים מסוימים, הקלות בבחינות ועוד.
2. יש לחלק את הכיתה לשתי קבוצות, כאשר בני ובנות קבוצה אחת מתבקשים לסמן את עצמם בכוכבים בצבע ירוק. לקבוצת בעלי הכוכבים נאמר כי הם זכאים לכל ההטבות שברשימה המופיעה על הלוח.
3. שתי הקבוצות מקבלות זמן חופשי להתגבש, לבחור לעצמן שם, או להכין מעין לוח פעילויות לשבוע הקרוב. חשוב לאפשר אינטראקציה בין התלמידים מהקבוצות השונות. בדרך כלל ההתנהגות המתנשאת, המדירה, והמשפילה של קבוצת בעלי הכוכבים תתרחש מעצמה. אם אחרי מספר דקות אין התרחשות משמעותית, ניתן לתת לילדים משימה שתזרז את התהליך. לדוגמא: ארגון משחק; סדרו את

¹ מבוסס על ערכת גזענות 2010.

הכיסאות במעגל והתיישבו עליהם ועוד כל מיני משימות שידרשו עבודה קבוצתית.
4. אפשר גם שהמורה ת/יתייחס בצורה שונה לבעלי הכוכבים ולאחרים – ת/יקשיב רק לבעלי הכוכבים, ת/ייתן רק להם משוב חיובי, תארגן משחק בו רק ל"עליונים" יש הזדמנות נוספת וכיו"ב. יש להיזהר מפגיעה בכבודם של התלמידים ה"נחותים". במידה והזמן מאפשר זאת, ניתן להחליף תפקידים ולתת לכל תלמיד/ה לחוות את החברות גם בקבוצה השנייה - פעם עם כוכבים ופעם בלי כוכבים.

דיון

אפשר לנהל את הדיון ברמה כיתתית או בקבוצות קטנות במידת האפשר. שימו לב שבמהלך התרגיל עולים מאפיינים שהופכים אותנו לשונים אחד מהשני. חשוב להדגיש שכוונתנו אינה לשנות את המאפיינים הללו, אלא אך ורק את הדעות הקדומות וההתנהגויות המפלות שמתבססות עליהן.

שאלות אפשריות:

- על מה מדבר הסרט? מה הרגשתם כשראיתם אותו? האם הכוכבים היו כל כך חשובים?
- מה הרגשתם במהלך הפעילות בכיתה?
- כיצד הרגישו התלמידים בקבוצה בלי הכוכב? כיצד הרגישו התלמידים בקבוצת בעלי הכוכבים?
- במה שונים הסניציים אלו מאלו?
- האם לעיתים אתם חשים כמו היצורים ללא הכוכב? מתי? מדוע זה קורה? נסו לתת דוגמא.
- האם גם בסביבה שלכם יש בעלי "כוכבים" ומחוסרי "כוכבים"?
- במציאות שלנו - מהם ה"כוכבים"? מהם הדברים שגורמים לנו להרגיש מיוחדים או נעלים על אחרים?
- במציאות בישראל כיום, מיהם "בעלי הכוכבים" ומי הן הקבוצות ללא "הכוכב"?
- מה דעתכם על הפתרון שהציע ד"ר סוס בסיפור? כיצד אפשר לגרום לכולם להרגיש שייכים ושווים זה לזה? נסו להציע פעולות מעשיות.